

SÜMEG ÉS VIDÉKE

(SÜMEG-SZENT-GRÓT.)

TÁRSADALMI HETILAP.

A SÜMEGVIDÉKI GAZDAKÖR ÉS A SÜMEGI NÉPBANK HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik minden vasárnap.

HIRDETÉSEK: 2 hasábon polttér egyszeri hirdetésnél 10 Hl., többzárú hirdetésnél 14 Hl. — Hivatalos hirdetésnél minden szó 4 Hl. — Hirdetéseket és díjakat HORVÁT GÁBOR nyomdájába küldendők.

Előfizetési árak:	
Egész évre	8 kor.
Fél évre	4 kor.
Negyed évre	2 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.	

Felolós szerkesztő:
ÉLES KÁROLY.
 A kiadók nevében:
 Lukonich Gábor dr.
 Bárdi György dr. Darnay Kálmán.

A lap szellemi részét illető közleményeket a szerkesztőséghez kérünk.
 Előfizetési pénzek Horvát Gábor könyvnyomdájába küldendők.
 Kéziratokat nem küldünk vissza.

Március tizenöt.

Történelmünk legragyogóbb lapja újra ránk virrad.

Március tizenötödikén, mint annyi változatos és hosszú esztendőn át, gyujtsunk újra áldozati tüzet az emlékezés oltáránál a szabadság dicsfényes génuszának.

Március tizenötödike a honfi lelkesedésnek szentté koronázott napja.

Március tizenötödikén sugárzó glóriában kel föl a nap és mikor újra lebukik, csodát látnak a földgömb másik felén lakó népek.

Itt nálunk virágba borul minden és sebes szárnyu szellők viszik szét a tavasznak, az ujhódó életnek mámoros leheletét. Mintha a nagy márciusi nap ébresztené föl a földet mély, szolgálai álmából.

Nagy ennek a napnak a dicsősége. Nagy minden nemzetek történetében, de legnagyobb a magyaréban. Március idusát megünnepelték a rómaiak, ünnep volt a gallok népénél. De vajjon mely nemzet ünnepelhetné inkább, mint a magyar?

Az a hasadó hajnal, mely 1848. március tizenötödikén Pest uccáin egy zibongó, nagy tettekre készülő, lázas tömegre vetette halvány világát, a nemzet szabadságának hajnalhasadása volt. És mikor pár órával később

a szabadság fölkelet apostolának ajkán elhangzott az országrendítő fölkiáltás: *Talpra magyar!* — megtörtént az, amit csak remegő kézzel mer leírni a krónikás: egy puszta szóra, a lánglélek egy villanására, mint mágus-igére a rejtelmek zára, fölpatant a szolgaság láncs a téren ott állott az egy pillanat alatt megteremtett — szabad nép!

Mert az a nép, mely yasmárokkal törtelte az ajtókat a bilincseket, amely Budán fölpatantotta a börtön zárát s mely úgy állott zordonan a reszkető tanácsurak előtt, mint maga a kérlelhetlen ítélet, már szabad volt. Szabaddá tette az az öserő, mely lakja minden emberfiának lelkét s amely ideig-óráig tán dermedt álomba sülyedt, de gátat szakítva, rombolva-zuzva tör ki, ha elhangzik az ébresztő szó.

És március tizenötödike éppen azért a Petőfi napja. Mert bárha az idők méhe hordta magában e nap megszületését, de a születésnél, e dicsfényben sugárzó hajnalhasadásnál úgy áll ott Petőfi, mint maga a megváltozott nap. Mikor lánglelkéből kipattan a sugár, virágba borul völgy-halom és szárnyat bont az ujhódó élet: sudárba szökken és virágban áll a szabadság fája.

Március tizenötödike Petőfi igazi ünnepe. A nemzetek és egyházak szentjeit haláluk

napján szokták ünnepelni. Petőfi akkor is ünnepeljük. De Petőfi megdicsőülésének napja korábban esik halálánál.

Szent Petőfi napja; március tizenötödike! Ötvenhárom év viharfelhője és rügyfakasztó napsugara vonult el e hon felett, mióta az a nap elmúlt. De el fognak viharzani évezredek és e nemzet élni fog még, március tizenötödikén akkor is minden ujhódó tavasszal áldozati tűz fog gyulni az emlékezés oltárán.

Gyűljünk oda ez oltár köré. Áldozatának szent tüze gyujtsa lobogó lángra szívünket-lelkünket. E lángban forrjon egybe örök hálánk fénye a márciusi nagy eszméknek mélységes szeretetével, hogy amint soha el nem felejtjük március csodás napját, úgy örökre megőrizzük drága kincseit, a szent eszméket, amelyeket termelt e nemzet számára.

Igy a Szabadság, Egyenlőség és Testvériség eszméi átöröklődnek a messze eljövendő nemzedékekre és bátyáit, melyeket az emberi szeretet emelt, nem fogják ledönthetni modern áramlatok, modern jel-szavak.

Március idusa mindörökké e hármas eszme diadalának emléknapja lesz!

Petőfi.

Terólad zengek dalt ma, rólad, költő,
 Te napja a magyar költészetnek,
 Kinél nagyobbat nem szült emberöltő
 És nem adott az Isten e népek.
 Dicső fia te a magyar hazának,
 Elhat hozzád szívemnek hő dala?
 Nem zúg, nem zeng körötted ég karának,
 S *Apostolodnak* menydörgő szava?

Kezembe veszem költeményid könyvét,
 Mi benne van, oly lélekemelő.
 Egyszer komoly, vig, lelkesítő, gyöngéd
 S másszor haragtól villámló felhő.
 S látom *János vitézt* a bujdosásban,
 Az alföld legelésző nyáját,
 Hallom betyár dalát a vén csárdában,
 S az *Örült* bős kifakadásait.

Midőn az ég e hon fölött sötét lett
 És zsarnok ült a magyarok nyakán,
 A két szép ország sóhajtott, esengett,
 De senki nem mert szólni igazán:
 Te törtél elő hű bajtársaidal,
 Szavatok áthatá a két hazát,
 S a népet dörgő *Talpra magyaroddal*
 A szabadságszerzésre buzdítád.

Mi minden voltál te a bús magyarnak!
 Minden voltál, mi szép, szent, nagy, dicső.
 Majd forgatója zsarnokvéres kardnak,
 Majd az Istenből ihletet költő.
 Egyszer a szent szabadságot zengtetted,
 Mint a véres szabadság harcosa,
 Majd ismét a szív hurjait pengtetted,
 Mint az édes szerelem dalosa.

Elzengted lantod ihletett szavával,
 Hogy a halál a csatasíkon ér.
 Hol a szabadság küzd a zsarnoksággal
 És a szabadságé lesz a babér...
 Te ott haltál meg, ám győzött a zsarnok,
 A szabadság és te is elveszél.
 Talán azért vesztél el a csatában,
 Mert szabadság nélkül nem élhetél!

És üstökös valál a magyar égen,
 Mely a mélyből egyszerre tört elő
 És úgy ragyogtál lelked fenségében,
 Ahogyan még soha magyar költő.
 Miként az üstökös, úgy jöttél hozzánk
 És úgy mentél el, mint az üstökös.
 Nem tudja senki: sírod merre fekszik,
 Hol alszik a nagy költő és a hős?

Tán itt alszol, a hon szentelt földében,
 Amelyről olyan szépen zengtetted?

Talán Szibéria örök jegében,
 Ahol még a nap is csak halni kél?
 De légy bár itt honodban eltemetve,
 Vagy földjön el a zord észak hava:
 Te élni fogsz minden magyar szívekre,
 S örökkön él költészeted szava.

Lantos.

Gligor Bécsben.

— A Sümeg és Vidéke eredeti tárcája. —

Gligor, a császár katonája, fönt Bécsben.
 Anyja, akinek olyan a képe, mint a kicserzett
 sárga kordovány, dicsőkedve ujságolja fűnek-fának,
 akit csak előtalál a faluban, hogy milyen jó sorsa
 van a fiának. A császár nagyon megszerette,
 aztán vele őrizteti a koronát. Ott bizony nagyon
 megbecsülik Gligort.

Az emberek mosolyognak az öreg oláh
 asszony beszédén, de a sibirianbeliek szentül
 hisznek benne. Mert Sibiriából való a Gligor
 anyja s onnan hozzák be reggelenkint a frissen
 fejt tejet a faluba. A sibirianiak ugyan, amikor a
 falunk felé veszik az útjukat, azt szokták mon-
 dani, hogy: megyek a városba, — de a mappán
 másképp áll az. Hanem hát erre mifelénk ennek
 a szegény oláh népségnek város bizony a mi
 falucskánk is. Igaz, hogy amióta Romosán Petru,
 a dászkel sógora, kint járt Bukarestben, arról is
 tud egyik-másik, hogy vannak ám olyan házak
 is, amelyek egymás tetejére vannak rakva, de
 azt sem hiszi el a többje.

A mi demokráciánk.

Nagyobb hazugságot, mint a magyar demokrácia, alig találunk Európa legújabb történetében. Mert míg intézményeink és törvényeink évtizedek óta a demokrácia jegye alatt születtek meg, nélkülözik a demokrácia szellemét, de még inkább nélkülözik a társadalmi felfogás. A mi demokráciánk csupa felületes külsőségekben nyilatkozik meg, nincs benne semmi tartalom, tehát nem demokrácia. Sőt! Leplezésül szolgál annak az uralkodó közszellemnek, mely halálos ellensége a demokráciának.

Bizony úgy van, hogy sokkal inkább voltunk demokráciát ötvenkét esztendő előtt, sőt 1867-ben is, mint most, amikor fennem hirdetik mindenfelé, hogy előrehaladtak és műveltek vagyunk. A szabad szellem visszafeljött nálunk hatalmasan és ha ez a visszafeljött még sokáig tart, a jövő generáció még csak megérteni sem fogja, hogy miképpen történhetett az, hogy valaha országok népei ezzel a jelszóval indultak véres csatába: — Szabadság, egyenlőség, testvériség!

A szabadság mostanában abban nyilatkozik meg legoklatásabban, hogy az újságok haragosan kikélik a rendőri brutalitások ellen, a testvériség úgy nyilvánul leghatásosabban, hogy előkelő hölgyeink jótékonyági bazárt rendeznek és cukorkákat visznek a kórházakba, egyenlőség pedig nincs. Csak a templomban hirdetik, hogy majd itt hagyván e siralom völgyét, az Ur színe előtt egyenlők leszünk. Ezért, hát ezért folyt annyi vér 1790-től csaknem egy századon keresztül mindenfelé ezen a világon!

Nálunk, Magyarországon, egy főoka van a közszellem ezen súlyosodásának. Mágánasaink soha sem voltak demokráciák és a magyar művelt közönségnek nincs forróbb vágya, minthogy a mágánások nyomában járasson. A grófi és bárói címert éppen úgy mint hajdanában — danában, most is ugyanaz a glóriás fény ragyogja körül, mely előtt hasra vágódott a burger és szent borzalom fogta el a jobbágyot. Mint minden másban, a társadalmi felfogásban is a mágánások vezetnek nálunk most is, a diplomás, a tisztviselő, a kereskedő és iparos polgárság vakon indul utánuk. Vakon, mert míg a mágánásvilág tudatosan, a saját előnyeinek megőrzésére és kivételes pozíciójuk fentartására végett tiporják lábál a demokrácia elveit, tehát a maguk önző szempontjából igen okosan csinálják a dolgokat: addig a polgárságot a majmolás politikájában semmi okos cél nem sarkalja. Majmol, nem azért, mintha nem volna benne intelligencia és önállóság, hanem azért, mert hű és hiányzik belőle az érzék a nagy eszmék átértésére, melyek mostanában a világot mozgatják.

A legtöbb vidéki kaszinó, vagy uri társaság kör en miniatúra a Nemzeti Kaszinó. Mint a Kossuth Lajos-uccai büszke palotában, a vidéki kaszinókban is a születés, vagyon és felekezett az, mely kvalifikál, no meg aztán mindenestre a párbajképességre. Mert ó, van-e nyomorultabb pária ezen a nagy világon, mint az olyan nadrágos magyar, akire a kaszinói becsületbírósa kimondta, hogy lovagias elégtételre alkalmatlan!

Márcsak olyan nagy ház még sem lehet az, mint az új templom tornya, mert hát annak ablakából még a holt Marosig is el lehet látni...

— Na, de érvel ez ellen a Gligor anyja, akinek azt írta a fia, aki a koronát őrzi Bécsben, hogy ott olyan nagyok a házak, hogy a padláslyukból el lehetne látni a Veres Pali martálgát, vagy a „nagyaságos” báró ur szőlőjéig.

— Na, na — ágoskodik két sarkára a daszkel világlátott sógora. — Ezt már még sem hiszem.

A kordoványképtű oláh asszonyt azonban nem bántja ez a kételkedés. Tudja ő azt jól, hogy az irigység beszél a daszkel sógorából. Hát persze ő csak Bukarestig járt. Jó kedvűen mondhatja is ezt, amíg a tejet méregeti ki fertályába azoknál a házaknál, amelyekhez ő szállítja a tejet. Ha pedig látja, hogy szívesen hallgatják a motyogását, hát kegyesen fel is önt a mértékén a jó vastag tejből s elmondja, hogy megint 2 ezüst forintot küldött neki Gligor, hogy ne lánson szükségét.

— Drága fiu, jó fiu ez a Gligor! — hajtogatja büszkén — s a császár úgy szereti!

És amikor a császár nevét ejti ki a vén oláh nő, valami alázatos, mely áhitat ömlik el a ráncos, sárga arcán és fel néz az égbe. Bizonyára a magasságos Istennel áldotta meg a drága, jószívű császárt, aki úgy szereti a szegény oláh asszony fiát.

Hanem furcsa dolgokat kezdenek beszólni

A kis és nagyobb város lakossága kasztokra oszlik, olyan kasztokra, melyeket társadalmi érintkezés dolgában áthidalhatatlan törvény választ el egymástól. Hallgatóság megegyezik mindegyik kaszt abban, hogy meddig terjed az ő köre s ezt a határvonalat óvatos érzékenységgel respektálják. A templomban, színházban, vendéglőben külön helyen ülnek, egymás mulatóságaira el nem járnak s amikor a közélet forumain találkoznak, ott is tudatában van és érezeti mindegyik, hogy nem a másik szférájából való. Még a temetőben is egymástól elkülönített helyeken borul rájuk a sír földje. Az élet megszűnik, de a kaszt nem.

De büszke mágánuson, dőlőfős dzsentrin és gögös tekintetes uron vagy asszonyon messze tultes a parvenüt. Aki szegény volt és gazdag lett. Aki szolgálta volt és urra lett. Ezek az emberek, akiknek a demokrácia intézményei és vívmányai tették lehetővé, hogy nyomott helyzetükből kiemelkedjenek, a parvenüt, a leghalálósabb ellenségei az egyenlőség elvének.

És mit szólunk a sok új magyar nemességhez? Napról-napra szaporodnak ők, gunyjára az ősi nemességieknek és gyászára a demokratikus elveknek. Akinek sok pénze és csak egy kis összeköttetése van az intéző körökkel, játszi könnyűséggel megkaphatja mostanában a magyar nemességet, p. o. „a kolbászgyártás terén szerzett érdemei elismeréséül.” A polgári öntudatnak és férfasságnak nyílt arcútlése ez a napról-napra szaporodó sok új magyar nemesség és hogy törli magát utána mindenki, akinek csak valamicske érdeme van.

A magyar intelligens ifjúságban már hiába keressük a demokráta vonásokat, melyek az apában oly hatalmasan tudtak megnyilatkozni. A mai ifjúság előkelő és konzervatív és amellett kétségbeesetten stréber. Ilyeneknek neveli őket az élet, melynek nyilvánulásaiban mindinkább csökken a szabadság, egyenlőség és testvériség.

Hej, de milyen más milyennek álmodták a jövőt Kossuthék és Petőfik! Sivar külsőség maradt meg mindabból, amit a nemzetnek hagyományoztak. Külsőség az is, hogy még ünnepljük őket, mert megérteni őket már nem tudja a mai generáció.

A demokrácia meghalt. Föl fog támadni. Föl fog támadni, mihelyt akad ismét néhány nagy ember, aki föl tudja rázni a nemzetet, hogy jót tegyen vele.

A.

Magyar ipar.

Harminc esztendő óta tömérdek cikkely, rőpirat, parlamentári és egyéb beszéd szól a magyar ipar pangásáról. Ajánlottak ellene megszámlálhatatlan panacseát, próbálták így, próbálták amúgy, de szemben azzal a nagyszabású fellendüléssel, amelyet az ország az utolsó évtizedekben minden más téren produkált, az ipari fejlődés ma is alig vehető számba.

Okot erre mi is mondhatnánk eleget. A magyar nem iparúzó nép. Földje, szokásai, erkölcsé elsősorban mind az agrár foglalkozások felé terelték. És ha reá is fanyalódik valami mesterségre, megelégszik vele, hogy szűk körben, csekély eszközökkel üzze. Hiányzik belőle

az öreg asszony háta megett. Azt mondják, egy szó sem igaz abból, amit a fiáról mond el, nagy dioskedve. Már hogy egy ilyen vén asszony hazudna, szürkülő fejjel, ilyen ráncos képpel! Na, ezt biztosan a daszkel sógora találta ki, irigyi talán a Gligor jó sorsát. Hajh, mert irigy ember ez az ember.

Am, hogy egyszer nagy szüksége van Gligor anyjának két forintra, s azért a szomszédba jár, kitudódik valami. Mert megkérdi a szomszéd, mire való annyi pénz egyszerre. Az öreg asszony ám hallgat s a szomszéd nem firtatja tovább, hanem belenyúl a tüsszőjébe.

A daszkel sógora másnap tudja, hogy a Gligor anyja két ezüst forintot küldött a fiának a postán Bécsbe.

— Nem lehet az! — mondja a sánta kőmives, Bogdán Tódor, a Juonnak a fia. Nekem ma reggel mondta az asszony, hogy ő kapott két ezüst forintot Gligortól.

A daszkel sógora csak erősködött, hogy ő nem beszél a szelnek.

Na, ez határozottan van mondva, igaz lehet. Aztán az is furcsa, hogy a Gligor anyja most annyi malé lisztet ad el. Mire kell annyi pénz? Na, na! — lassabban azzal a császárral!

Aztán meg amint kezd kiderülni lassacskán sorra, hogy a Gligor bizony nem nagyon parádézhatik ott fenn Bécsben, mert az anyja küld neki bankókat, hát a sibirianak hite is megrendül. Mert hogy a Krisztus kóporsóját sem őríték ingyen s ha Gligor a koronát őrzné,

az üzleti szellem, az élmesség. E tényezőknélkül pedig az ipar igazi felpezsdülése nem képzelhető.

Klasszikus példa erre Sziráknak, a nagy-hírű fehérvári bicakészítőnek esete, amelyből anekdota vált immár. Pompás, feltétlenül versenyképes készítményeinek a messze külföldön is híre ment és egy angol cég fényes rendelést tett nála: egyszerre 200.000 darab csillogós bicakára. Az öreg fejcsóválva fogadta az ajánlatot.

— Nincs jobb dolga az angolnak, mint hogy rossz vicceket faragjon...

És félre tette a rendelést. Sohasem bírták neki megmagyarázni, hogy egy fényes üzletet szalasztott el, amelyhez a tőkét bármely nagy pénzintézet szívesen bocsátotta volna rendelkezésére.

Az ilyen Szirákyak ma is számosan vannak a magyar iparosok között. Többen, mintsem gondolnók. Gyáraink már vannak, de hibetelen az az aggodalmasság, a vállalkozási kedv és bátorság teljes hiánya, amellyel kevés kivétellel ügyeiket kezelik.

Egyik legszembeütőbb példa erre az a mód, ahogyan a magyar iparcikkeknek reklámot csinálnak.

Ma a reklám fontosságát magyarázni felesleges. Ez a motora mindennek: a szárny, amely merész röpléssel viszi a vállalkozásokat sikerre. Nélküle békán minden ipari, vagy kereskedelmi kezdeményezés, erejét veszíti a legértékesebb idea is. Aki okosan tudja felhasználni, silányabb cikkével is jobban boldogul vele, mint nélküle a legjobb, legtökéletesebb produktum készítője.

A külföld régtől fogva és teljes mértékben felismerte ennek a nagyforgalmi értéknek a fontosságát. Tudatára jött annak, hogy a modern élet lázában a legnagyobb hatalom a nyomtatott betű, amely nem ismer akadályt, áthat hegyen-völgyön, tengereken, hozzá fér mindenüvé és mindenkihez. És a külföldi iparosok és kereskedők élnek is ezzel a nagyhatalmi fegyverrel. Készítményeiket belezugják, hársogják fülünkbe, elárasztják azok hírével házaink falát, újságainkat, a szinlapot, gyujtószerzőmot, mindent, ami körülöttünk van, ami kezünkbe kerül. Akaratunk ellenére hozzászoktatnak bennünket azok nevéhez, védőjegyéhez, csomagolásának módjához.

De itt következik az a momentum, amelyre cikkelyünkben különösen reá kívántunk mutatni.

Ujabbban a magyar iparos is mindinkább számol a reklám fontosságával. Ha nem is erejéhez képest, vagy a szükséghez mérten, de mégis hasonlíthatatlanul többet áldoz hirdetésre, plakátra, mint egy-két évtizeddel ezelőtt. De ha bemegyünk akár a főváros, akár valamilyen nagyobb vidéki város üzletébe, vajon megtaláljuk-e a magyar iparcikkek eme hirdetőit? Lehet hogy igen, de csak eldugva, mellőzötten, mint a mostohát. A kirakatban, vagy a szembeütőbb helyeken külföldi produktumok toladó szöszölői tűnnek elénk.

Azok csábitanak vételre, csinos, sokszintű képeken ajánlva mindent.

hát bizonyára megfizetné a császár a fáradtságát.

A Gligor anyja megneszeli, hogy mi egymást beszélnek az emberek. Fel is fortyan, mikor a tejet méri reggelente.

No hát igaz! Bizony pénzt küld ő Gligor-nak! De hát beteg a szentem. Ispotyánban van. Aztán pénz kell neki az orvosságra.

Hanem erre a kifakadásra megint gunyosan mosolyognak az emberek. Mert tudnivaló, hogy katonát ingyen gyógyítanak. Ez kijár neki, mert védi a hazát. Na, na, — ismét félre jár az öregasszony nyelve!

Minthogy ki is tudódik ez szépen, amikor a jövő évben a sibirian cigány kovácsnak az öccsét is elviszik Bécsbe, császár katonájának. Manu Vaszilie megírja aztán töviről-hegyire a Gligor sorát.

Már hogy Gligor nagyon lump, garázda ember. Mindig korcsinázik és mindig megkésik a hazajövetellel. Dehogya is őrzi a koronát. Őrzi ám az bizony a... mindjárt megmondja kicsodát! — a kaszárnya áristomot, vegyítve *egyessel*. Hajh, rossz vége lesz ennek az embernek!

Hanem amit Manu Vaszilie irt, igazán nem modják meg a Gligor anyjának. Még a daszkel sógora is elhallgat s szótlanul hajtja meg a fejét, amikor a ráncosképtű öreg oláh asszony áldja a drága, jószívű császárt, aki olyan, de olyan nagyon szereti a fiát, hogy a koronát őríteti vele...

Szentteleki.

Ilyképpen kereskedőink a külföldi iparcikkeknek öntudatlan terjesztőivé és a hazaiaknak elnyomóivá válnak. Ahelyett, hogy a magyar áruért lépne sorompóba, szivesebben istápolják még a selejesebb külföldi cikkeket is.

Nem csoda hát, ha rajtunk az utolsó gomb is idegen készítmény és hogy iparunk szemben annyi áldozattal, igaz és becsületos törekvéssel a pangás stádiumában van.

Első sorban kereskedőinknek, az iparcikkek természetesen közvetítőinek kell felkarolniuk a magyar ipar termékeit. Gyárosainkat, iparosainkat segítenők kell a becsületos terjesztés, a tisztességes reklám munkájában. Áldozniok kell a hirdetésekre, reklámokra, hogy a nagyközönség figyelme felhívassék és ismerje, tudja hol, mit és hogyan vásárolhat.

Az az áldozat, amellyel a reklám ma már jár, modot nyújt reá, hogy nagyobb mértékben vegyék fel a külfölddel a versenyt. És ez a csodaszor, némi ötletességgel, okosan és rendszeresen alkalmazva, nem várt fellendülést fog okozni iparunk terén.

H I R E K.

— **Március 15.** A polgári önképző kör a folyó évben is megünnepli a nemzet nagy ünnepét, március 15-ét. Az ünnep programja:

1. *Elnöki megnyitó.*

2. *A Himnusz.*

3. *Március idusa,* vajdai Szabó Istvántól, szavalja *Gróf Tivadar.*

4. *Emlékbeszéd,* tartja *Balasics József.*

5. *Talpra magyar!* Petőfitől, szavalja *Horváth József.*

6. *Szózat.*

Az ünnepet március 14-én esti fél hétkor tartja a kör, s vendégeket is szívesen lát.

— **Magyar állampolgár.** *Zschiesche József* sümegei földmívelő tulajdonost a magyar állampolgárok sorába felvették.

— **Áthelyezések.** A megyés püspök *Rimanócy* Endre káptalanfai káplánt Óreglakra helyezte át.

Garancsi György ipolysági pénzügyőri főbiztost a pénzügyminiszter saját kérelmére és költségén hasonló minőségben a zalaegerszegi kir. pénzügyigazgatóságához helyezte át.

— **A zalai csendőrszárny** parancsnokát *Szűcs Mihály* századost Pozsonyba helyezték át s helyébe *Ferenczy József* csendőrszázadost neveztek ki szárnyparancsnoknak, ki egy évi időközben Brassóban volt állomásban.

— **Kántortanító-választás.** A sümegei kántortanító választása március hó 5-én ment végbe. Pályáztak 19, akik közül három visszavonta kérvényét, a próbára jelentkezett 12. A próba reggel 9 órakor a plébániatemplomban igen nagy számú közönség jelenlétében folyt le. A *Főjj el, Szentlélek* kezdetű ének után sorjában mutatták be a pályázók az orgonajátékban és az énekekben való készségüket. Az eredmény valóban meglepően sikerült s a közönség teljes meglepedésével találkozott. A próba után az iskolaszék tagjai a városházán ülésre gyűltek egybe. A gyűlésen a beteg *Eitner Sándor* helyett *Mojsér József* alelnök elnökölt, aki megállapítván a gyűlés határozatképességét, ezt néhány szíves szóval megnyitotta. Erre a jelenvolt tagok az előírt fogadalmat tették le. A múlt gyűlés jegyzőkönyvének felolvasása után elnök a választógyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére *Eitner Zsigmond*ot és *Lukonich Gábor* drt kérte föl. Erre *Bánfi Alajos*, az iskolaszék jegyzője, előterjesztette a pályázóknak az okmányokból összeállított pontos és hű képet nyújtó minőségét, mire a tagok hosszabb eszmecsere után *Pap József* zalamegyei, *Nyers Imre* zalaszántói és *Magyar Árpád* csornai kántorok jelöltségében állapodott meg. Elnök föl hívván a tagokat a szavazásra, *Pap József* 7, *Nyers Imre* és *Magyar Árpád* egy-egy szavazatot nyertek, mire az elnök *Pap Józsefet* megválasztottnak jelentette ki. A választást *Hornig Károly* báró dr. megyés püspökhöz terjesztik föl megerősítés végett. A megválasztott rögtön meg is jelent a gyűlés előtt s lelke mélyéből fakadó köszönetet mondott a bizalomért s ígérte, hogy összes kötelességeinek szigorú teljesítésével a bizalmat megérdemelni legfőbb törekvése lesz. *Pap* állomását április elején tartozik elfoglalni.

— **Közgyűlés.** A sümegei polgári önképző kör f. hó 7-én rendes évi közgyűlést tartott. *Pozsonyi József* másodelnök vezetésével. A gyűlésen a tagok közepes számmal vettek részt. Miután másodelnök a jelenvoltakat üdvözölte s a gyűlést megnyitotta, a múlt gyűlés jegyzőkönyvének felolvasását hallgatták meg, majd néhány elnöki előterjesztést tudomásul vettek. Ezután a számvizsgálók nevében *Könnye József* előterjesztette a múlt év zárószámadásait. E szerint a bevétel 3120 k. 20 f., a kiadás 8116 k. 10 f. volt, maradt tehát 4 k. 10 f. az egyesület adóssága 17.600 k., mivel szemben két tekintélyes házzal és gazdag

könyvtárral rendelkezik a kör. Minthogy a számadások teljes rendben voltak, *Tóth József* pénztárosnak a fölmentést megadták. A kávéház bérletje az általa birt kávéházi helyiségeken több rendbeli átalakítást tervez, amelyek a mai igényeknek teljesen megfelelnek. A költségeket a bérből részletenkint vonhatja le. A közgyűlés ehhez hozzájárult. A gyűlés szívesen tudomásul vette, hogy *Bánfi Alajos* igazgatótanító a vakációban tett utazásának tapasztalatairól felolvasást tart. Idejéről március 24-ének esti 7 óráját tűzte ki a közgyűlés. *Joachimstal* Istvánt, aki csekély megszakítással az egyesület megalakulása óta háznagyi tisztét páratlan buzgalommal viseli, egyhangulag, lelkesedéssel tiszteletbeli taggá választotta a közgyűlés. Ezután a március 15-iki ünnep programját állapították meg, amelyet hirovatunk élén közlünk.

— **Halálozás.** *Özv. Aranyossy Béláné* hosszas szenvedés után folyó hó 6-án elhunyt Sümege. Temetése 8-án délután nagy részvétellel ment végbe. Nyugodjék békében!

— **Vármegyénk népessége.** Az év elején meg-ejtett népszámlálás szerint Zalavármegye népessége 442.424. Tíz évvel előbb 404.699 volt, a szaporodás tehát 37.725. Ez 9.32%-nak felel meg.

— **A balatonparti vasút küldöttsége a miniszternél.** A balatonparti vasút dolgában a múlt hét végén fogadta Hegedűs miniszter a balatonparti küldöttségét, kik előzetesen múlt csütörtökön délután *Szűcs Béla* lakásán Budapesten szűkebbkörű értekezletet tartottak a miniszter elé terjesztendő memorandum szövegének megállapítása végett. A szűkebbkörű értekezleten, valamint a küldöttségben is *Szűcs Béla* vezetése alatt résztvettek: *Szabó Imre* Veszprém országgyűlési képviselője, *Puttheány báró*, *Reé Jenő*, *Hertelendy Ferenc*, *Balogh Károly* és *Csete Antal* veszprémvárosi tiszti ügyész a veszprémi tanács megbízásából, *Glázer Sándor* bíró stb. Pénteken délután 4 órakor fogadta a küldöttséget Hegedűs miniszter a kereskedelmi miniszteriumban, hol azután *Szűcs Béla* nyújtotta át a nagyszabású memorandumot, egyúttal szép beszéd keretében vázolta a Balatonparti érdekeit, valamint a felső Balatonvidék elhagyatottságát, kérve a miniszter pártfogását, valamint a balatonparti vasút kiépítéséhez az állam jóindulatú támogatását. Kérte egyúttal a miniszter intézkedését arra nézve, hogy *Székesfehérvár* és *Jutas* között gyorsított vonatok, valamint azt is, hogy a balatonparti vasút megépítése esetén Budapest—Tapolca között közvetlen kocsik közlekedjenek. A miniszter válaszában kijelentette, hogy ismeri a balatonvidék érdekeit, melyre vonatkozólag már az országgyűlés színe előtt is nyilatkozott *Hertelendy* képviselő felszólalása nyomán. Ajánlja a bizottságnak, hogy tegyen meg mindent a balatonparti vasút mielőbbi megépíthetése érdekében s akkor az állami támogatás sem fog elmaradni.

— **Az iskolák tisztasága.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter körrendeletet küldött valamennyi kir. tanfelügyelőségnek és ezek utján szigorúan meghagyta az igazgatótanítóknak, a gondnokaságoknak és iskolaszékeknek, hogy az elemi iskolai épületek külső és belső takarítására, az ajtókat, ablakokat, butorzat, padlózat és falaknak rendben és tisztántartására, a termek és folyosók rendes zsuroolására és napi tisztogatására a legszigorubb gonddal ügyeljenek fel, akár a kincstár, akár a község, a felekezet vagy hitközség terhére történjék is az iskolai épület tisztogatása vagy rendben tartása. A miniszter azt ígéri, hogy teljes szigorral jár el mindazon esetben, midőn gondatlanság és rendtelenség az épületek és felszerelések romlásból eredő anyagi kára, a növendékek testi egészségének veszélyeztetését és helyes nevelésüknek bénítását okozza.

— **Gazdák gyűlése.** A Zalavármegyei gazdasági egyesület a f. évi március hó 11-én d. e. 10 órakor az egyesület helyiségében rendes évi közgyűlést tart. Ezt megelőzőleg d. e. 9 órakor, ugyanott, igazgatóválasztmányi ülés tartatik a közgyűlési tárgyak előkészítése és véleményezése dolgában. Tárgysorozat: 1. Elnöki jelentés a zalavármegyei gazdasági egyesület múlt évi működéséről. 2. Pénztári jelentés az 1900. évi pénztári állapotról. 3. Költségelőirányzat az 1901. évre. 4. Az 1901. évi egyesületi működési tervet megállapítása. 5. Beadvány a tikkári kvalifikáció meghatározása céljából pótlólag az alapszabályokba felveendő feltételek ügyében. 6. A tikkári állás rendezéséről. 7. A Gazdák Biztosítási szövetkezetével kötendő szerződés szövegének bemutatása. 8. Fábriánics Gyula egyesületi tagnak beadványa a gazdasági termények értékesítése ügyében. 9. Az Országos gazdasági egyesület felhívása a kivándorlási ügyben. 10. Folyó ügyek és esetleges indítványok. *Hertelendy Ferenc*, egyesületi elnök. *Gruner Lajos*, egyesületi tikkár.

— **Zrinyi-émlék Csáktornyan.** A Csáktornyan megjelenő *Murakös* című lap mozgalmat indított meg a végett, hogy Csáktornyan a Zrinyivár falába illesztendő emléktáblát állítsanak Zrinyi Miklósnak, a nagy költőnek! Hisszük, hogy Muraköz hazafias lakossága, amely pár évvel ezelőtt díszes szobrot állított Perlakon a vértanu halált halt Gasparics emlékeztetére: a nagy költő emlékének is meghozza a hazafias áldozatot.

— **A Lendva és mellékvizeinek tisztogatása.** Bizonyára örömmel veszik tudomásul az érdekeltek, hogy herceg Esterházy Miklós és az alsó-lendvai főherlet közt egyezség jött létre a Lendva patak és mellékvizeinek tisztogatása alkalmával felmerülő költségek viselésére vonatkozólag. Ezzel a már évtizedek óta húzódo ügy kedvező megoldást nyer, minek folytán 83 község határában mintegy 14 ezer holdat mentenek meg a kultura számára.

— **Főláru vasuti menetjegy.** A kereskedelmi miniszter előterjesztésére a minisztertanács megadta a jogot a rendezett tanácsú városok tisztviselőinek is, hogy féláru vasuti jegyeket váltsanak.

— **Erdősítési jutalmak.** A földmívelésügyi miniszter az országos erdei alaptól — a magasabb hegysek felsikjainak, tetőinek és gerinceinek, vagy meredek oldalainak s közgazdasági érdekből erdősítendő oly területeknek beerdősítésére, melyeken hegyomlások, hó- vagy kőgörgöttek megakadályozása, szélvészok és vizek rombolásának, valamint a futóhomok tovább terjedésének meggátálása végett az 1879. XXXI. törvénycikk 165. §-ában megjelölt erdősítés közgazdasági szempontból szükséges, — a folyó évre hat nagy jutalmat és tizenkét elismerő jutalmat tűzött ki, és pedig: két elsőrendű nagy jutalmat egyenként 1000 koronára, két másodrendű nagy jutalmat egyenként 800 koronára, két harmadrendű nagy jutalmat egyenként 600 koronára, három elsőrendű elismerő jutalmat egyenként 500 koronára, három másodrendű elismerő jutalmat egyenként 400 koronára, három harmadrendű elismerő jutalmat egyenként 300 koronára, három negyedrendű elismerő jutalmat egyenként 200 koronára. Versenyre bocsáthatók mindazok az erdősítések, amelyeket a folyó évben nem állami költségén fogantatosítottak, még pedig a nagy jutalmakra, ha egy tagban legalább huszonöt kat. holdra, az elismerő jutalmakra pedig, ha egy vagy két tagban legalább tíz kat. holdra terjednek. Versenyezhetnek földbirtokosok, birtokos testületek, polgári, egyházi, vagy urbéres községek. A jutalmakat az 1906. évben itélik oda s a jutalomdíj két harmadrésze az erdősítés költségeit viselő erdőtulajdonost, egy harmadrésze pedig az erdősítést teljesítő erdőtisztet fogja illetni. Akik a kitűzött jutalmakra pályázni kívánnak, azok a folyó év tavaszán történő erdősítést legkésőbb folyó évi július hó végéig, a folyó év őszén történő erdősítést pedig legkésőbb f. é. december hó 25-ig az erdősítés helyének, telekkönyvi számának, a terület nagyságának (kat. holdakban) az erdősítésre használt fanemnek, illetve fanemeknek s utóbbi esetben azok elgyaranyának pontos megjelölése mellett a földmívelésügyi miniszternél jelentésük be. A pályázati feltételek meg nem tartása a versenyből való kizárást vonja maga után.

— **A Balatoni Halásztársulat** Keszthelyen e hónap 4-én Széchenyi Imre gróf elnöklésével közgyűlést tartott. Az évi jelentés szerint a Balaton halállományát a múlt évben veszedelem fenyegette, mert a társulatnak bérletje: a csak nemrégiben megalakult Balatoni Halászati Részvénytársaság csak 20—25 mm.-nyi szembőségű hálót alkalmazott. Nagy baj volt az is, hogy a hálók az ivás ideje alatt is működtek. Ez az oka, hogy a Balatonban most oly kevés hal van. Alig 40 q. pontyot halásztak tavaly, ami ily nagy víznél alig számbavehető. Fogast is keveset fogtak. A háló szembőségét a társulat most 45 mm.-bep határozta meg. Április 1-től május 31-ig a kiméleti tereken a halászatot betiltják. Egy hónapig pedig általános tilalom lesz. A részvénytársaság 1900-ban 793.608 darab 6—17 cm. hosszúságú ponty-porontyot és 20 millió sülőkírárt helyezett a Balatonba. 1900-ban kifogtak 8857 q. keszeget és gardát, 408 q. csukát, 107 q. harcsát és pontyot, 615 q. süllőt és 55 q. fogast, összesen 9542 q. halat. A jelentés felolvasása után *Szollár István* a kövágó-örsi közbirtokosság nevében tolmácsolta az egész balatonmenti lakoságnak a panaszait. Mióta ugyanis a halászat nem a halászgazdák és a nép, hanem a részvénytársaság kezében van, a nép nagy része meg van fosztva kenyéretől. Arra kéri tehát részvénytársaságot, hogy a lakoságnak századok alapuló igényeit elégítse ki.

— **Elviszik az árvák pénzét.** Arról beszélnek most a beavatott körökben, hogy a kormány az összes vármegyei gyámpénztári alapokat bevonja és azokat az állampénztárnál fogja

kezelésén. Az ország összes gyámpénztárai állampapírokat kapnak az eddigi takarékpénztárakba helyezett pénzeikért. Az állam 5 százalékot biztosít, míg most a pénzügyi intézetek csupán 4 és fél százalékot adnak. Az erre vonatkozó törvényjavaslatot legközelebb a kormány be fogja terjeszteni.

— **Kiegészítők váltója.** A gazdák országos egyesülete legközelebbi ülésében a kisemberek váltóképességének a kérdésével foglalkozik és pedig azon gyakori tapasztalatok alapján, melyek szerint az irni nem tudó kisgazdák, kik gépek és egyéb gazdasági eszközök megrendelésénél váltót adnak, anélkül, hogy ennek jogi következményeit megértenék, sokszor a legnagyobb visszaélésnek lettek áldozatai, gyakorta meg vagyoni romlásba is sodortattak. Az egyesület tehát oda akar hatni, hogy az irni és olvasni nem tudó váltóhitelek oly módon korlátozassék, hogy a per esetén csak az esetben volna a váltó jogérvényes, ha valamely hatóság előtt állítottatott ki, illetve fogadtatott el.

— **A gyermekek halandósága Magyarországon.** A születések száma hazánkban igen magas, s ha a gyermekek nagy halandósága azt nem ellensúlyozná, úgy valószínűleg mi volnánk a legszaporább nemzet Európában. Ennek bizonyítására szolgáljanak a következő számok: Ezer lakosra esett élveszüllött gyermek 1898-ban Franciaországban 22, Nagy Británia és Írországban 28, Olaszországban 33, a Német birodalomban 36, Ausztriában 36, Magyarországon 37. A gyermekek halandósága azonban ijeszítően nagy. Hazánkban ugyanis részint a közegészségi érdekek iránti indolencia, részint a tudatlanság és itt ott a szegénység, de legfőkébb a népnél a gyermekek egészsége és élete iránt mutatkozó közöny miatt a gyermekek halandósága legnagyobb az összes európai művelt államok között és csak egyedül Oroszország az, hol a viszonyok még kedvezőlenebbek e tekintetben. Ugyanis míg 100 élveszüllött közül (1891—1898. évek átlagában) Angolországban 22,57, Franciaországban 23,46, Poroszországban 28,12, Olaszországban 31,07, Ausztriában 34,97 öt éven aluli korban elhalt gyermek esett, addig Magyarországon az ezen korú elhalt gyermekek száma 88,12 és Oroszországban 43,04 volt, vagyis a gyermekhalálzási arányszám Magyarországon 15-16%-kal magasabb, mint a legkedvezőbb viszonyokat mutató Angliában.

— **Magbeszerzés.** Később a tavasz. Itt az idő, hogy a gazdálkodó és kertészkedő közönség a szükséges magvakat beszeresse. De honnan? Vidéki közönségünk rendszeren az utazó magházaikat szokta bevárni, kikől aztán régi csiraképtelen magot vesz, vagy pedig olyant, melyből egészen más növény kel ki, mint amint azt várt. Így a káposztamagból rendszeren vadrepce, a sárgarépből vadmurok lesz, a legszebb és legkedveltebb virágok, a m. viola, öszi rózsák stb. között alig akad egy-egy szebb példány, többnyire mind ürösök, a takarmányrépamag többnyire akkor kezd csirázni, mikor a Mauthner-féle csillagjegyű répamagból kikelt növény már kápa alá fejlődött ki. Mindezeket tekintetbe véve, csak jó szolgálatot vélnék tenni t. olvasóinknak, mikor figyelmüket Mauthner Ödön budapesti udvari magkereskedő cégére, mint általánosán elismert legmegbízhatóbb magbeszerzési forrásra felhívjuk és annak igénybe vételét részünkről a legmelegebben ajánljuk, mert onnan feltétlenül csiraképes és olyan fajú magot kapnak, mint amint rendelnek.

— **Az ideai gyakorlat.** Az ideai öszi nagygyakorlatok terve teljesen készen van. A Duna és Dráva alkotta sarkban, Villány táján lesz a záró gyakorlat. Részt vesznek ezen a budapesti 4. hadtest, a temesvári 7. a gráci 3. és a zágrábi 18. hadtest. A 4. hadtestből két hadsereget formálnak s ezek fognak egymás ellen operálni. Érdekessé teszi a léghajós osztály s a hidászati zászlóalj, mely a Dunán és a Dráván hidakat fog építeni. Valószínű, hogy az egyik hadsereg parancsnoka a trónörökös Ferenc Ferdinánd kir. herceg lesz.

— **A legöregebb emberek.** A statisztika sok minden hiedelemnek, tradíciónak ássa meg a sírját, így már a legöregebb emberekről alkotott véleményünket is. A 90 és 100 éves emberek nem is tartoznak a nagy ritkaságok közé, mert például 90 és 100 év közt 1898-ban 1756 ember halt meg, 1899-ben pedig 1758. Száz éven felüli korban 52 férfi és 108 nő.

— **Búr szabadsághős.** Egész világ őszinte rokonszenvvel kíséri azt a hősi küzdelmet, a melyet Dél-Afrikában egy maroknyi nép élet-halálra viv egy nagybatalommal. Ott harcolt köztük és velük közel egy álló évig — magyar hazánkfi is, Luzsénszky Félix báró. Mult év őszén ment ki Transzvába, hogy részt kérjen magának a búrok szabadságharcában. Mint a magyar komandó vitéz parancsnoka, minden nagyobb ütközetben együtt harcolt azokkal, akiknek bátorsága és halálmegvetése mindenkoron mint követendő példa lesz megőrizve a világtörténelemben. — Most, hogy a helyzet kényszerűségéből s nagy viszályok után visszaérkezett hazájába, délafrikai utazásáról, hadi élményeiről és a búrongol háború érdekesebb eseményeiről Nagy-Kanizsán, 1901. március 12-én, kedden, este 8 órakor a Polgári Egyesület nagytermében felolvasást tart, rendkívül érdekes tartalommal. A felolvasás jövődelmé a „Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesület” kulturális céljaira esik.

— **Kedvezményes áru-apaállatok.** Községek, melyek a folyó tevéssévévadra állami közvetítés és támogatás mellett óhajtanak beszerezni köztevésszítésre szánt bikákat és kócsokot, ezen kérelmükkel f. évi március végéig a szombathelyi állattenyésztési m. kir. felügyelőséghez fordulhatnak. A kedvezmény a következő: a községeknek a vételárból elengednek 20%-ot és a fennmaradó összeg kamatmentes részletekben törlesztendő 3 fél éven át.

— **Gyújtót ivott.** Kulcsár Mihály Csehin lakó földművesnek a felesége március 3-án két doboz gyújtót megátottatott s a mérges folyadékot megitta. Állapota oly súlyos, hogy felgyógyulását alig reméli. Tettének oka állítólag az, hogy férjét folyton bűjtötték ellene s emiatt örökös volt köztük a családi perpatvar.

— **Nagy lopás a vasuton.** Frey Jenő máv. üzletvezetési hivatalnok Szombathelyen, febr. 27-én elindult az ukk-csáktornya-zágrábi utvonatra, hogy a vasúti személyzet illetményeinek kifizetésére szolgáló pénzeket az állomásokon kiössza. A fiatal tisztviselő, ki a sok pénzt hordozható, vashől készült pénzesládában vitte, Bobán észrevette, hogy két csemagja 8800 kor. tartalommal hiányzik. Azonnal jelentette az esetet az üzletvezetésnél, ennek följelentésére pedig az ügyészség, illetve a rendőrség rögtön elrendelte a vizsgálatot, melynek számai most már behálózák egész Dunántúlt, de eddig még nincs meg a pénz. A tettest erőlyesen nyomozzák.

— **E. K. E. gyújtó.** Egészséges verseny fejlődött ki a hazai gyújtó gyárak között. Első sorban az volt a cél, hogy kiszorítsák a külföldi gyújtókat, melyekből több millió korona értékűt fogyasztott a magyar közönség. Most, hogy a külföldi gyújtóknak fogyasztása napról-napra csökken, megengedhetik maguknak azt a fénytűzést, hogy versenyre keljenek egymás között és a közönség is helyesen cselekszik, ha a jobb és gazdaságosabb hazai gyújtókat vezetői be háztartásába. Ilyen gyújtó a most forgalomba jött EKE gyújtó, melyek kifogástalan és izléses kiállításokkal, tartós és jó képességükkel a legkényesebb igényeket is kielégítik. Ezeket a gyújtókat az Unió magyar általános gyufagyár részv. társaság Budafokon hozta forgalomba s hogy mindenféle megrendelésnek eleget tehessen, egyszerre többféle gyújtót boosát a közönség használatába: EKE. biztonsági gyújtót, EKE. robogó szalonygyújtót, EKE. vihargyújtót stb. Az elnevezés az Erdélyi Kárpát Egyesület nevének kezdőbetűi után történt, melynek kulturális jótékony céljaira az EKE gyújtók eladási árából 5%-ot ad a hazafias cég. Természetesen a cég gyújtói tiszta magyar gyártmányok, melyek a budafoki gyárban készülnek, ahol csak magyar munkásokat alkalmaznak és magyar nyertsterményeket dolgoznak fel. Felhívjuk a közönség figyelmét az új gyújtókra, melyek sokkal jobbák és sokkal gazdaságosabbak, mint a most forgalomban levő többi efféle gyújtók. A magyar gyújtóiparnak csak dicséretére válik, hogy nemcsak kitűnő szorítási a külföldi gyújtókat, de itthon versenyezni is tud egymás között. A közönségnél természetesen a jobb gyújtó fog győzni, ami nem árt a többi hazai gyáraknak, mert ez csak sarkalni fogja, hogy azok is megközelítsék jószágban, kiállításban és praktikus kivitelben az EKE. gyújtókat.

— **Állategészségügy.** Vármegegyünkben a legutóbbi hivatalos kimutatás szerint az állategészségügy állapota következő: Lefene: csáktornyai

j. Dráva-Szent Iván 1 n. Vesseltég: csáktornyai j. Zrínyifalva 1 u., novai j. Milej-Egyházzsereg 1 u., Rózsásszeg 1 u., tapolcai j. Tapolca 1 n., sümegei j. Nyírad 1 u. Sertésvész: kanizsai j. Eszteregnye 6 u., Homok-Komárom 1 p., keszthelyi j. Szent-András 1 m., Zala-Szántó 5 u., letenyei j. Maróc 1 u., novai j. Gombosszeg 8 u., pacsai j. Bucsá 20 u., sümegei j. Bazsi 7 u., Nagy-Görbő 6 u., zalaszentgróti j. Véged 1 m.

— **Feloldott község.** Nyírad községben a sertésvész megszűnt, a községet a zár alól feloldották.

— **„Talpra Magyar”** cím alatt még e héten hagyja el a sajtót egy igen jeles szavalókönyv, amelyet a Szegedi Napló nyomdája ad ki. A tanítóknak, akik iskoláikban március 15-iki avagy október 6-iki ünnepélyeket rendeztek, nemkülönb az egyesületeknek, amelyek a nemzeti ünnepeket, valamint Kossuth, Petőfi és a honvédhősök emléknappját szavazatok megtartásával ülték meg, gondot okozott a magyar költészetben, eme nagy halmaz nemzeti kincsben, az alkalmas költemények keresése. Olykor egy csomó könyvet kellett drága pénzén vásárolni és azt átlapozni. Ezen a munkán könnyíténi óhajtott a Szegedi Napló kiadója és a fenti cím alatt, az ilyen nemzeti ünnepekre alkalmas költemények gyűjteményét adta ki, amely magában foglalja a magyar költészet remekait. A könyvnek ára 2 korona bérmentve küldve, ha a pénzt előre beküldik a Szegedi Napló nyomdájának.

— **Megrendelt távirati üdvözlések.** Kellémelen incidens zavarta meg nem régebbe R. J. egy szomszéd városbeli kereskedő eljegyzésének ünnepét. A kellemetlen incidens közvetlen okozója a völegény hiúsága volt. R. J. egy oltani kisleányt eljegyzendő, oda utazott. Diszes vendégsereg jelenlétében, az ünnepi ebéd alatt történt a jegyváltás. Ugy tizenkét órától kettőig, mintha R. J. valamennyi „tisztelője” összebeszélte volna, egymásután érkeztek a sok boldogságot és szerencsét kívánó táviratok. Valamennyit a leendő após stentori hangon olvasta föl: Bözörmenyi István háztulajdonos, Kónya Béla dr., Szoner Gyula nagykereskedő, Szalay Károly gyáros stb. mindannyi tekintélyes férfiak, akik táviratilag küldték R. J. urnak jókívánataikat eljegyzése alkalmából. Éljen! éljen! harsogta a vendégsereg. Már az utolsó táviratot bontotta föl a leendő após ur, aki annyira benne volt a stentori szavakban, hogy észre se vette a pikáns távirat tartalmának kompromittáló voltát, hanem az utolsó betűig végig olvasta. A távirat pedig a következőképpen szólt:

„Becses megbízása folytán kilenc táviratot feladtam az ön által megszövegezett tartalommal, de a képviselő, gyertya-gyáros, iparegyesület s a kereskedők körének táviratát nem tudtam továbbítani, mert az ön által adott egyik ötös hamis volt. 98. számú hordár.”

A vendégsereg savanyu képet vágott, a mama és a menyaszony elájult, a leendőbeli após stentori hangja elnémult. R. J. ur pedig gyűrű nélkül bandukolt a lakására.

— **Pácsi Trappista és Sárvári Romatur sajtó** ajánl *Würzburger Jakob* céget, Sümege.

— **A Nagy Képes Világtörténetnek** 93. és 94. füzetét most hagyta el a sajtót. Ezekben van a híres és művészi apahidai kancsónak rajza is. Az egész vállalat 12 kötetből fog állani, szerkesztője Marcali Henrik dr. akadémikus, a budapesti egyetem történettudomány tanára. A IV. kötetet Borovszky Samu dr. akadémikus, jönevű történetíró írja, Goldziher Ignác dr. európai hírű orientalistánk társaságában. Az V. kötetet Mika Sándor dr. írta a legújabb kutatások nyomán. Egy kötet ára diszkótésben 16 kor., kapható füzetenként (à 60 filler) és havi részletfizetésre is, a kiadó társaságnál, Révai Testvérek Irod. Int. Részvénytársaságánál, Budapest, VIII., Üllői-ut 18. szám.

— **A bőtt alkalmából** felhívom a t. közönség figyelmét az üzletbenem kapható ementáli, groy, imperial és sárvári romador sajtókra, továbbá a liptói és juhturóra, melyek 1/2 és 1 kilós bödönökben is kaphatók. Ezenkívül állandóan tartok kaviart, kaprit, szardella szeletet és szardiniát. *Berecky Gyula*, Sümege.

— **Nélküldhetetlen háziszar** a *Pserhofer F.* féle vértisztító labdacok, melyek különösen nehéz emésztésnél és az ebből származó bajknál felülmulthatatlan hatásnak.

— **A legízletesebb asztaliviz** a *Kristály Szent* Lukácsfürdői hegyiforrás, melyet mint egészséges ásványvizet több száz orvos ajánl.

SÁRCIPÓ

(GALOSCHNI) uraknak és hölgyeknek, közönséges párja 1 frt 45 kr.

„ „ „ „ duplaerős háttal „ 1 frt 95 kr.

Kapható:

WÜRZBURGER JAKAB cégnél, SÜMEGEN.

Közgazdaság.

Néhány szó a takarmány termeléséről.

A háromnyomású gazdálkodási rendszer mindinkább szűkebb körre szorul. Félváltja helyét a vetésváltó, mely átalakítja az egész gazdaságot. — Gabonanevelők kapás növényekkel, hüvelyesekkel, ipari és kereskedelmi növényekkel s takarmányfélékkel felváltva termelnek. — Ez a kép táru előnk ma már a legtöbb gazdaságban. A növénytermelés eme változatossága maga után vonja természetesen az állattenyésztés felkarolását is oly módon, hogy állataink számát nemcsak a rendelkezésünkre álló rét és legelőterülethez szabjuk, hanem ahhoz, hogy a mesterséges takarmányféléket vagyis a szántóföldön termesztett takarmánynövényeket mily mennyiségben állíthatjuk elő haszonnal.

A takarmánytermelés mikéntje igen fontos kérdés tehát a gazdaságban annyival is inkább, mert annak helytelen keresztülvitele kiszámíthatatlan kárt okozhat.

Mint a legtöbb kulturnövényénél, úgy a takarmányféléknél is első és fődolog a termelés sikeréhez megfelelő talaj és klíma megválasztása. A különböző takarmányfélék ez iránt való igénye különböző. Vannak oly növények, melyek a szárazabb talajban ép úgy díszlenek, mint a nyirkosabb talajban s viszont olyanok is, melyek vagy csak szárazabb, vagy csak a nedvesebb talajban képesek jó termést szolgáltatni. Így pl. ha a legismertebb két takarmány, a lóherét és lucernát megfigyeljük, tapasztalni fogjuk azt, hogy az alföld és felföld lóheréje illetve lucerna termése között igen nagy a különbség. Az egyik, nevezetesen a lóheréje inkább a felvidéken díszlik, a másik t. i. a lucerna az alföldön.

A talaj viszonyok kutatásánál nem szabad elfelejteni a talaj termőerejének, táplálékanyag-készletének vizsgálását. A legtöbb takarmánynövény igen sok kész növényi táplálékanyag jelenlétét kívánja meg, amelyet mesterséges uton kell a talajba juttatnunk. Istállótrágya és műtrágya egyaránt alkalmas e célra. — Gyenge lucerna és here vetéseknél pl. igen jó eredményt értek el szuperfoszfát gipszsel való felültrágyázással.

A zabosbükköny szintén igen meghálálja a foszforsav trágyát s egy ide vonatkozó kísérlet szerint a nitrogén trágya sem marad hatás nélkül. — Réti növényzetnél pedig a káli és foszforsav trágyák együttes alkalmazása ajánlható.

A trágyázás keresztülvitelénél az elhíntés ideje a trágyázás eredményére lényeges befolyást gyakorol. A szuperfoszfát gipszrel mint fejtrágyát elszórjuk tavasszal, zabosbükköny alá a foszforsavat ősszel adjuk, réteken a trágyát szintén ősszel használjuk, oly módon, hogy elhíntés után azt alá boronáljuk.

A trágyázáson kívül egyéb körülmények is befolyásolják a terméseredményt. Lóheréje és lucerna vetéseket, nemkülönben réteket is tanácsos kora tavasszal jó erősen megfogasolni. A fogas alkalmazásával a növényzetet új életre serkentjük, mert előmozdítjuk a levegő behatolását, visszatartjuk a téli nedvességet, egyszóval talajunkat oly állapotba hozzuk, mely a takarmány dízlését mind jobban előmozdítja. — Az ápolási munkálatokhoz sorolhatjuk a gipsznek elhíntését is kora tavasszal. A gipsz különösen a pillangós virágú takarmányféléknek kedvez.

90/kt. 1901.

Árverési hirdetés kivonat.

A sümegei kir. bíróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Antal Ferencné Baksa Teréz végrehajthatónak Tar István és neje Baksa Erzsébet végrehajtást szenvedő elleni 320 korona tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében az árverést a sümegei kir. járásbírósa területén levő a csáfordi 337 sz. tjkben + 1106 hrsz. alatt felvett ingatlanból Tar István és neje Baksa Erzsébetet illető fele részre 1008 korona ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1901. évi április hó 2-ik napján délelőtt 10 órakor Csáford község-

házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási árban alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 100 kor. 80 fil. készpénzben vagy az 1881. évi LX. t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. november hó 1-én 3333 sz. a kelt i. m. rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiadott szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbírósa mint tkvi hatóság Sümege, 1901. évi január hó 10-én.

Saághy kir. aljbíró.

Hirdetéseket felvesz A KIADÓHIVATAL.

Nélküldhetően házi gyógyszer minden családnál!

Pserhofer J. VÉRISZTÍTÓ LABDACSAI

Értékesítők óta el vannak terjedve az egész világon s kevés azon család, a hol es a pártalan házi gyógyszer hiányzik.

E labdacsokat az orvosok különösen az oly bajoknál ajánlják, amelyek nehéz emésztésnek s dugulásnak következményei, mint pl. zavar az emésztésben, májfájdalmak, székletzavarok, köhögés, aranyér stb.

Vértisztító hatásuknál fogva kiválóan jó hatást gyakorolnak vérszegénység esetében s az ebből származó bajoknál, mint légség fejfájás, sápkór stb. E vértisztító labdacsook nagy előnye, hogy szelíden hatnak, fájdalommal nem okoznak s így a leggyöngyösből szervezettel bíró egyének, sőt gyermekek is bátran használhatják.

Használati utasítás mellékelve.

1 doboz, mely 15 labdacsoból áll 21 kr.
1 tekerés, mely 6 doboz 1 frt 05 kr.

A pénz előzetes beküldése után bérmentve:

1 tekerés 1 frt 25 kr.
2 tekerés 2 frt 80 kr.
3 tekerés 3 frt 25 kr.
10 tekerés 9 frt 20 kr.

Egyedül készítő és szétküldési főraktár:
Pserhofer J. gyógyszerész
Bécs, I. Singerstrasse 15.

Étérjodtetéüknél fogva e labdacsook a legkülönbözőbb alakokban és neveken állt utána. Iohát mindenütt csak Pserhofer J. vértisztító labdacsokat kérjen, s ezek azok valódiak, amelyek dobozának fedelén a piros színben „Pserhofer”-kiszáras látható.

Nélküldhetően házi gyógyszer minden családnál!

Wilhelm Ferenc gyógyszerész urnak
Neunkirchen, (Alsó-Ausztria.)

Minden reklám-dicséretet fölül-mul az Ön Wilhelm-féle csúsz és közzvény ellenes vértisztító-teája.

Számos éven át oly borzasztó közzvényes fájdalmaim voltak, hogy néha egy pár hétig az ágyat kellett őrizni és a legnagyobb kínokat kiállani. Alvásra vagy étvágyra gondolni sem mertem. Valamennyi erőszakos gyógyszer, mint pl. tinkturák, mixturák, kenőcsök és furdók használata enyhítették ugyan ideiglenesen fájdalmamat, de a legkisebb időváltozásnál a régi baj újra megjött, sőt magasabb fokban és erőm is szemlátomást fogyott.

Ekkor a «Berliner Tageblatt»-ban az Ön teájáról szóló ajánlatot olvastam, minek folytán rögtön három csomaggal hozattam. Már ennek elfogyta után csökkentek fájdalmaim, úgy hogy másfél év alatt 5 lly küldeményt használtam el az előirt utasítás szerint és — hála Istennek — annyira javultam, hogy magam teljesen egészségesnek, étvágyamat pedig rendesen mondhatom. Összel és télen a szabadban voltam kizárólag elfoglalva, anélkül, hogy a legesekélyesebb fájdalmaim is lettek volna. És ezt — igen tisztelt uram — csak Önnek köszönhetem.

Kívánom, hogy minden e bajban szenvedő teljes bizalommal az Ön csodás gyógyszeréhez forduljon, hogy teljesen meggyógyuljon, új életkedvet nyerjen és hogy Ön iránt — úgy mint én — hála legyen kötelezve.

Tisztelettel
Fritz Menzel,
műfész Gottleb Adolf (Fiedler utóda) postgyárában
Opatovok (Kalisch mellett) Orosz-Lengyelország.
1899. Karácsony.

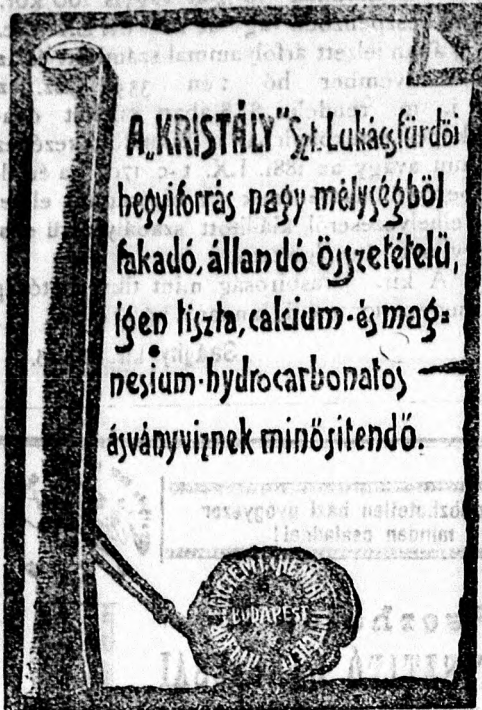
Horvát Gábor
könyvnyomdája, könyv- és papirkereskedése
SÜMEGEN.

Elkészít mindenféle
ügvédi nyomtatványokat, műveket, folyóiratokat, gyászlapokat, eljegyzési és esketési kártyákat, számlákat, levélpapírokat és borítékokat izléses kivitelben jutányos áron.

Teljes raktár körjegyzői nyomtatványokból.

SÜMEGI KÉPES LEVELEZŐ-LAPOK
dús választásban kaphatók.

Több száz orvos által ajánlva.
Legjobb és legolcsóbb ásványvíz.

A. KRISTÁLY Szt. Lukácsfürdői
hegyiforrás nagy mélységből
fakadó, állandó összetételű,
igen tisztá, calcium-és mag-
nesium-hydrocarbonatos
ásványvíznek minősítendő.

Kapható:

MÁRKUS SALAMON FIA

égnél,

→ **S Ü M E G E N.** ←

1 literes patentzáros üvegben 36 fill., 1 1/2 literes
patentzáros üvegben 40 fillér, üveg nélkül.

Figyelemre! A híres
MAUTHNER FÉLE MAGVAK
zacskóin
rajt áll a MAUTHNER-NÉV.
A melyen nincs rajt az

nem MAUTHNERTŐL való
és ha mintolyant ajánlják,
tessek visszaautasítani.

Jobb és megbízhatóbb
gazdasági- és kerti-magvak
nem léteznek, mint a minőket
27 év óta szállít

MAUTHNER ÖDÖN

cs. és kir. udvari szállító magkereskedése
BUDAPESTEN,

Irodák és raktárak: VII., Rottenhiller ucca 33.
(Közveti villamos megállóhelye.)

Elárnyító helyiségek: VI., Andrássy ut 23.
(A m. kir. operával szemben.)

226 oldalra terjedő képes árjegyzékét kívá-
natra ingyen és bérmentve küldi.

Pártoljuk a magyar ipart!

Legjobb Csontlevelepapír

„Adria”

HAZAI GYÁRTMÁNY!

Versenyoz a külföld elsőrendű készítményével

A párisi kiállításon
az „Arany érem”-mel
kitüntetve.

KÉSZITI:

Csász. és kir.

udvari szállító

RIGLER JÓZSEF EDE

PAPIRMŰGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

BUDAPESTEN.

KAPHATÓ:

HORVÁT GABOR-nál SÜMEGEN.

317 tk. 1901

Árverési hirdetmény kivonat.

A sümegei kir. járásbíróság mint telek
könyvi hatóság közhírré teszi, hogy Skapér
Katalin ferj. Ferenci Mihályné végrehajtható-
nak Kator István sényei lakos végrehajtást
szenvéd elleni 135 k. 60 f. tőkekövetelés és
jár. iránti végrehajtási ügyében az árverést a
sümegei kir. bíróság területén levő a sényei
156. sz. tjkvben 2/3 ad részben Kator István,
2/3 ad részben Kator Teréz ferj. Horvát Mi-
hályné tulajdonaul felvett 445/b hrsz.
egész ingatlanra 208 kor; 445/3 hrsz.
szőlőre 360 kor; 445/7 hrsz. szőlőre
272 kor; 447/c hrsz. ingatlanra 166 kor;

a sényei 129 sz. tjkvben Kator István és
Torda Jánosné Bali Anna tulajdonaul felvett
2 sor 119 hrsz. fekvőségre 135 kor; 3. sor
129 hrsz ingatlanra 110 kor; 4 sor 158 hrsz.
ingatlanra 82 kor; 5 sor 215 hrsz. ingatlanra
110 kor; 6 sor 249 hrsz. ingatlanra 22 kor;
7 sor 277 hrsz ingatlanra 54 kor; 8 sor
283 hrsz. ingatlanra 138 kor; 9 sor 313 hrsz.
ingatlanra 38 kor; 10 sor 333 hrsz. ingat-
lanra 244 kor; 11 sor 364 hrsz. ingatlanra
164 kor; 12 sor 365 hrsz. ingatlanra 176 kor;
13 sor 400 hrsz. ingatlanra 334 kor; 14 sor
441 hrsz. ingatlanra 140 kor; a sényei 14 sz.
tjkvben 455 hrsz. alatt felvett ingatlanból
Kator Istvánt illető fele részre, 492 kor;
459 hrsz. ingatlanból ugyanazt illető fele
részre 346 kor; a 114 sz. tjkvben I. 21 hrsz. a.
Kator István tulajdonaul felvett ingatlanra
320 korona ezennel megállapított kikialtási
árban az árverést elrendelte és hogy a
fentebb megjelölt ingatlanok az 1901 évi
április hó 16-ik napján délelőtt 10 órakor
Sénye községházánál megtartandó nyilvános
árverésen a megállapított kikialtási áron
alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az
ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 20 kor.
80 fill; 36 kor; 27 kor. 20 fill; 16 kor. 60 fill;
13 kor. 60 fill; 11 kor; 8 kor. 20 fill; 11 kor;
2 kor. 20 fill; 5 kor 40 fill; 13 kor. 80 fill;
3 kor. 80 fill; 24 kor 40 fill; 16 kor 40 fill;
17 kor. 60 fill; 33 kor. 40 fill; 14 kor; 49 kor.
20 fill; 34 kor. 60 fill; 32 koronát kész-
pénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-c.
42. § ában jelzett árfolyammal számi-
toit és az 1881. évi november hó 1 én
3333. sz. a. kelt I. M. rendelet 8. § ában
kijelölt óvadékképes értékpapirban a kikül-
dött kezéhez letenni, vagy az 1881. LX.
t.-cz 170 §-a értelmében a bánatpénznek
a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállit-
tott szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbíróság mint tkvi hatóságnál.
Sümege, 1901. évi január hó 28-án.

Saaghy kir. aljbíró.

GYOMOR BETEGEKNEK!

Mindazoknak, — kik meghűlés, a gyomor túlterhelése, éretlen gyümölcs, nehezen emészthető
forró vagy hideg ételek evése vagy a rendetlen életmód által

gyomor-fajás, gyomor-góros, gyomor-lob, nehéz emésztés vagy elnyákosásban
szenvednek, — ezen jó házi szer, melynek kitűnő hatását már számos éven át kipróbálták, a legnehezebben
ajánlhatjuk. E házi szer az ismert

EMÉSZTŐ- és VÉRISZTÍTÓ-SZER, a

HUBERT ULRICH-féle „NÖVÉNY-BOR”.

Ezen növény-bor kiváló gyógyhatású növényekből és jó borból lesz készítve,
mialtal az ember emésztési szerveit föléleszti és erősíti, anélkül, hogy hashajtó szer
volna. — A növénybor a vérkeringési akadályokat eltávolítja és a vért a betegséget
előidéző anyagokból kitisztítja. Azonkívül hatásosan elősegíti az egészséges vérképződést.

Ha a növénybort kellő időben használatba veszik, a betegségeket már csirájukban megöljöti.
Ezért ne mulassza el senki e növénybort más, egészsetlen szerekek előnybe részesíteni. Betegségek, mint
székesbőgés, bőrgyulladás, gyomorégés, rosszillatú hányással, mely baj
idült gyomorbetegségeknel nagyobb mérvben szokott fellépni, sok esetben néhányszor való
ívás után gyógyíthatnak.

Székesbőgés és ennek kellemetlen következményei, mint **kólika, szivdo-
bogás, álmatlanság,** valamint vértódlás a májban, lépben
és ereken (**aranyeres fájdalom**) növényborom által gyorsan és sikeresen **fájdalom nél-
kül** gyógyíthatnak. A növénybor a **rossz emésztést megszünteti,** az emésztő szerveket föl-
éleszti és a gyomorban levő ártalmas anyagokat könnyű meghajtás által eltávolítja.

**A soványság, vérszegénység, halaványszín, el-
erőtlenedés** rendszeren a rossz emésztés, a kevés vérképződés és a máj betegségeinek követke-
ménye. Teljes **étvágytalanság, idegbaj és rossz kedélyállapot**
folytán némely beteg lassan elsorvad. E növénybor az elerőtlenedett testnek új életerőt ad.
E növénybor az étvágyt emeli, az emésztést föléleszti és a tápláló anyagot rendszeren földolgozza, a
vérképződést javítja és siettet, az idegeket lecsendesíti és a betegnek új **életkedvet** ad. — Számos
elismert levél és köszönet irat igazolja el.

A **növénybor** kapható 3 és 4 koronás üvegekben a következő gyógyszertárakban:
Csabrendek, Devecser, Jánosháza, Zala-Szent-Grót, Szent-Gál, Zirc, Pápa, Lovász-Patona, Szany, Beled,
Sárvár, Vasvár, Csány, Keszthely, Tapolca, N.-Vászony, Veszprém, Szombathely stb. valamint Magyar-
ország és Ausztria összes kisebb és nagyobb helyiségeinek gyógyszertáraiban.

Utánzatoktól óvakodjunk!

Vételnél kérjünk

„Hubert Ulrich-féle Növénybort”.

Az általam készített **növénybor** nem titkos szer és a következő alkotrészekből áll:
Malagabor 450.0, borszesz 100.0, glicerin 100.0, vörösbőr 240.0, kőrísle 150.0, cseresznye 320.0,
Manna 30.0, édes kőmenny, ánis, helenagyökér, amerikai erősgyökér, enciánygyökér, kalmusgyökér aa 10.0,
Ezen alkotrészeket keverjük.